

Barometer 2023 van de internationale solidariteit

Analyse 11.11.11

Peiling: Belg kiest voor strijd tegen klimaatonrecht, fiscale rechtvaardigheid, ontwikkelingssamenwerking en regularisering van mensen zonder papieren

11.11.11 publiceert aan de vooravond van 11 november samen met Knack de resultaten van haar Barometer Internationale Solidariteit 2023. In een grootschalige enquête door peilingsbureau Dedicated wordt daarbij nagegaan hoeveel draagvlak er is bij Belgen voor de klimaatkwestie en andere internationale vraagstukken.

Uit de meest recente barometer blijkt dat maar liefst driekwart van de Belgen sterk achter de doelstellingen voor de vermindering van broeikasgasemissies staat. Tegelijkertijd geeft 44% van de Belgen de voorkeur aan een tijdelijke "milieupauze" met betrekking tot biodiversiteitsbescherming. Wat betreft ontwikkelingssamenwerking steunt 40% van de Belgen een verhoging van het Belgische budget.

Fiscale rechtvaardigheid staat hoog op de agenda, aangezien acht op de tien Belgen vurig pleiten voor strengere maatregelen tegen belastingparadijzen en de invoering van een vermogensbelasting in België. De barometer van 2023 bevestigt bovendien de groeiende steun voor de regularisatie van mensen zonder wettig verblijf, een maatregel die nu gesteund wordt door bijna zes op de tien Belgen. De belangrijkste bevindingen van deze enquête onthullen de diepgewortelde zorg van de Belgen voor kwesties van milieubescherming, ontwikkelingssamenwerking en fiscale rechtvaardigheid.

1. Belgen omarmen ambitieuze klimaatmaatregelen en roepen op tot politieke verantwoordelijkheid

De Barometer Internationale Solidariteit 2023 bevestigt dat Belgen sterk achter ambitieuze maatregelen staan om de CO₂-uitstoot te verminderen. Maar liefst 74% van de bevolking staat positief tegenover het uitfasen van fossiele brandstoffen, waaronder gas, pleit voor investeringen in hernieuwbare energiebronnen zoals zonne-energie, windenergie en waterkracht. Slechts 9% is hiertegen.

Bovendien wil bijna tweederde van de Belgen (64%) dat de Europese broeikasgasemissies tegen 2030 met 55% worden verminderd. **Belgen zijn ook grote voorstander van het uitfasen van de fossiele subsidies, die in België minstens 13 miljard euro bedragen:** Maar liefst 67% vindt dat ons land deze subsidies moet afbouwen en deze middelen moet herbestemmen naar hernieuwbare energie en sociale maatregelen in het kader van de energietransitie.

In de Barometer werd naar de steun van Belgen voor maatregelen uit de Europese Green Deal gepeild. Die is overtuigend positief. Zo wil maar liefst drie op de vier Belgen (74%) dat bedrijven verplicht worden om alle natuurlijke grondstoffen uit producten te recyclen, en 73% staat positief tegenover een beleid dat gericht is op de renovatie van gebouwen. Er is ook aanzienlijke steun voor een koolstofheffing aan de grenzen van de Europese Unie (61% voor, 14% tegen en 25% onbeslist) en voor de financiering van het Groene Klimaatfonds om lagere inkomenslanden te ondersteunen bij het verminderen van hun broeikasgasemissies (42% voor, 17% tegen en 30% onbeslist). Bijna zes op de tien Belgen (59% voor, 14% tegen) pleiten voor een hervorming van het landbouwbeleid om minder intensieve en milieuvriendelijkere landbouw te bevorderen.

Van de voorgestelde maatregelen uit de Europese Green Deal, wordt enkel de vervanging van auto's met verbrandingsmotor door elektrische voertuigen, zoals gepland voor 2035 in de EU, niet gesteund: 41% van de Belgen is tegen deze maatregel, tegenover slechts 27% voor. De steun voor deze maatregel

lijkt van jaar tot jaar af te nemen, met 31% voorstanders in 2022 en 39% in 2021. Opmerkelijk gezien het aantal elektrische personenwagens in 2023 haast [verdubbelde](#) in ons land.

Belgen verwachten dat politici meer verantwoordelijkheid én transparantie aan de dag leggen op vlak van klimaatbeleid. **Maar liefst 81% van de Belgen wil meer transparantie van politici over hun relaties met lobbyisten van vervuilende industrieën, en 76% vindt dat "het de plicht is van de betrokken ministers om deel te nemen aan Europese en internationale klimaatonderhandelingen"**. Dit is een duidelijke boodschap in de aanloop naar COP28, aangezien Vlaamse vertegenwoordigers niet altijd even actief zijn geweest op klimaatconferenties.

Terwijl de Belgen het beleid om de klimaatverandering tegen te gaan in grote meerderheid steunen, is de **steun voor beschermingsmaatregelen op vlak van biodiversiteit veel beperkter**. Het idee van een pauze in de goedkeuring van Europese milieureggeving om de biodiversiteit te beschermen, deed de Europese politieke klasse afgelopen lente opschrikken en veroorzaakte zelfs een kleine crisis binnen de federale regering na uitspraken van premier Alexander De Croo, die het idee had gesteund.

Het is vermeldenswaardig dat deze resultaten niet significant variëren tussen verschillende leeftijdsgroepen of regio's in het land.

2. Belgische steun voor ontwikkelingssamenwerking en schuldverlichting groeit weer lichtjes

40% van de Belgen pleit voor een verhoging van de officiële ontwikkelingssamenwerking (tegenover 37% in 2022, maar wel 41% in 2021), terwijl slechts 18% een verlaging wil. Wat betreft de internationale verbintenis voor België om 0,7% van zijn bruto nationaal inkomen aan ontwikkelingssamenwerking te besteden (in plaats van de huidige 0,45%), is 43% van de Belgen voorstander (tegenover 41% in 2022 en 40% in 2021). Bij de jongeren (18-34 jaar) gaat het zelfs om 53% (tegenover 48% in 2022). Aan de andere kant zegt 24% nee (vergeleken met 27% in 2022 en 2021), en 32% heeft geen uitgesproken mening, wat overeenkomt met voorgaande jaren.

Wat betreft maatregelen om de schuldenlast van lage-inkomenslanden te verlichten, waarvan velen kampen met te hoge schulden of een hoog risico lopen om in die situatie terecht te komen, steunt maar liefst 72% van de Belgen een of andere vorm van schuldkwijtschelding (vergeleken met 66% in 2022). De maatregel die echter de voorkeur geniet bij 45% van de Belgen is het kwijtschelden van de schulden van ontwikkelingslanden, onder de voorwaarde dat de vrijgekomen middelen worden ingezet voor groene investeringen in hernieuwbare energie en duurzame ontwikkelingsdoelen. Verder is 20% voorstander van gedeeltelijke schuldkwijtschelding voor deze landen, en 7% is voorstander van volledige kwijtschelding. Slechts 10% van de Belgen vindt dat ontwikkelingslanden verplicht moeten worden hun schulden volledig af te betalen, terwijl de overige 17% geen duidelijke mening heeft.

3. Bezorgdheid burger over fiscale rechtvaardigheid moet zich eindelijk vertalen in beleid

In het zog van de aanslepende crisissen op vlak van onder meer energie en koopkracht, blijft de Belg een grote voorstander van meer fiscale rechtvaardigheid. De Barometer van 2023 bevestigt de trend van voorgaande edities: Belgen hechten waarde aan fiscale rechtvaardigheid en de strijd tegen belastingparadijzen. **80% van de Belgen is voorstander van een belasting op grote vermogens in België** (op vermogens van meer dan 1 miljoen euro, exclusief de hoofdverblijfplaats), in vergelijking met 74% in 2022 en 64% in 2021. Maar liefst 81% van de Belgen pleit voor strengere maatregelen om belastingparadijzen uit te bannen, en 74% staat achter de invoering van een wereldwijde minimumbelasting op bedrijfswinsten, zoals overeengekomen door de OESO. Bovendien vindt 59% het overeengekomen tarief van 15% voor de minimumbelasting zoals beslist door de OESO te laag.

Ook op Europees niveau is een groeiende meerderheid van de Belgen voorstander van een Europese belasting op de winst van bedrijven met 71% (Europese minimumbelasting; vergeleken met 69% in 2022 en 68% in 2021) en grote vermogens met 74% (vergeleken met 70% in 2022 en 72% in 2021) voor de financiering van de gemeenschappelijke lening voor het “next generation” post-covid plan van de EU van 750 miljard.

Ook wat betreft andere nieuwe Europese belastingen om eigen middelen te genereren voor de financiering van het post-Covid wederopbouwplan en het klimaatbeleid van de Europese Green Deal, is de steun van Belgen constant. Voor een Europese belasting op kerosine en vliegtuigtickets is 53% voor (vergeleken met 55% in 2022 en 52% in 2021). Voor een Europese belasting op plastic afval is 61% voor (vergeleken met 48% in 2022 en 52% in 2021). Bijna 52% van de Belgen blijft voorstander van een Europese belasting op financiële transacties, zoals in 2022. Alleen de belasting op digitale diensten krijgt weinig steun van Belgen, waar slechts 27% voorstander van is, tegenover 45% in 2022 en 41% in 2021.

4. Driekwart van de Belgen wil eerlijkere internationale handel

Een overweldigende meerderheid van 76% van de respondenten vindt dat de handelsakkoorden die momenteel door de Europese Unie worden onderhandeld, verplichte sociale en milieunormen moeten bevatten, evenals een effectief sanctiemechanisme, een element dat momenteel ontbreekt.

Bovendien is er aanzienlijke steun voor het voorgestelde ontwerp van Europese richtlijn betreffende de zorgplicht. Dit ontwerp streeft ernaar om multinationals te verplichten om aan te tonen dat zij concrete maatregelen hebben genomen om ervoor te zorgen dat al hun onderaannemers de mensenrechten en het milieu respecteren. Maar liefst 75% van de respondenten staat achter dit initiatief, terwijl slechts 5% ertegen is en 20% geen duidelijk standpunt inneemt.

De brede steun voor de voorgestelde Europese richtlijn over zorgplicht weerspiegelt niet alleen de bezorgdheid van de bevolking omtrent mensenrechten en milieubescherming, maar benadrukt ook het historische belang van een dergelijke wetgeving. Een zorgplichtwet markeert een cruciale stap richting verantwoord ondernemerschap en ethisch zakendoen. Het zou bedrijven verplichten om verder te kijken dan hun eigen winstbelangen en de gevolgen van hun activiteiten voor mens en milieu serieus te nemen

5. Asiel en migratie: steun voor regularisatie mensen zonder wettig verblijf neemt toe

Op het vlak van asiel en migratie blijft de meerderheid van de Belgen (53% voor tegenover 29% tegen) de tijdelijke beschermingsmaatregelen voor Oekraïense vluchtelingen steunen. Tegelijk vindt 41% van de Belgen dat alle asielzoekers die oorlog of vervolging ontvluchten, ongeacht hun land van herkomst, onder dezelfde voorwaarden moeten worden opgevangen als Oekraïense vluchtelingen, terwijl 34% het tegenovergestelde vindt.

De meerderheid van de Belgen is voorstander van een hervorming van het Europese asiel- en migratiebeleid met meer respect voor de mensenrechten: 57% van de Belgen is voorstander van het openen van veilige en legale migratiekanalen op basis van objectieve en transparante criteria (tegenover 66% in 2021 en 2022) en 71% wil de Dublinverordening herzien en asielzoekers eerlijk verdelen tussen de lidstaten (tegenover 65% in 2022 en 60% in 2021). Anderzijds is 63% van de Belgen voorstander van het afhandelen van asielprocedures in emigratie- en transitlanden zonder voorafgaande toegang tot Europees grondgebied (tegenover 56% in 2021 en 2022) - een maatregel die door een aantal EU-lidstaten wordt overwogen, maar die het asielrecht zoals gedefinieerd in het Verdrag van Genève niet respecteert. 54% van de ondervraagden wil ook dat België meer investeert in

een kwaliteitsvolle bescherming van vluchtelingen in de regio rondom conflictgebieden, tegenover slechts 14 % die dit niet wil. Daarnaast zou 66% van de Belgen de tijd die nodig is voor de behandeling van asielaanvragen in de EU willen verkorten tot maximaal zes maanden (tegenover 67% in 2022 en 71% in 2021), om de procedures te versnellen en te voorkomen dat asielzoekers stranden.

Opvallend is dat de steun van de Belgen voor de regularisatie van mensen zonder wettig verblijf blijft toenemen: 58% van de Belgen zegt voorstander te zijn van "de regularisatie en de toekenning van een arbeidskaart aan mensen zonder papieren die al minstens 5 jaar in België wonen en die hun integratie hebben kunnen bewijzen", tegenover 21% tegenstanders. 54% van de Vlamingen is voorstander van een dergelijke regularisatie. Dit bevestigt de trend die werd vastgesteld sinds 2022, toen 54% van de Belgen voorstander was van deze maatregel.

De resultaten van deze peiling tonen aan dat de Belgen niet per se gekant zijn tegen een op mensenrechten gebaseerd asiel- en immigratierecht, maar dat ze willen dat het beleid op basis van objectieve, transparante en eerlijke criteria wordt gevoerd.

41% van de Belgen dat alle asielzoekers die oorlog of vervolging ontvluchten, ongeacht hun land van herkomst, onder dezelfde voorwaarden moeten worden opgevangen als Oekraïense vluchtelingen, terwijl 34% het tegenovergestelde vindt.

1. Steun voor maatregelen tegen de Israëlische bezetting van Palestina

De bevraging werd grotendeels afgenomen vlak voor de ongeziene aanval van Hamas op Zuid-Israël en de Israëlische tegenreactie in de vorm van een grootschalige militaire operatie in de Gazastrook. Waar de oorlog die losbrak de thematiek pal bovenaan de maatschappelijke agenda zette, was dat op het moment van peilen nog niet het geval. Toch hield ook dan de kwestie de Belg duidelijk bezig.

Immers, 39% van de ondervraagde Belgen antwoordde positief op de vraag "vindt u dat België en de EU maatregelen moeten nemen om een einde te stellen aan de Israëlische bezetting van de Palestijnse gebieden", tegenover slechts 19% die hier niet voor te vinden was. Opmerkelijk is dat de meerderheid van de respondenten onbeslist was (41%). Onder Vlamingen groeide de steun voor maatregelen naar 43%, tegenover 14% die niet akkoord was.

De barometer Internationale Solidariteit 2023 werd tussen 2 en 10 oktober uitgevoerd door Dedicated Research bij een representatieve steekproef van 1.505 Belgen van 18 jaar en ouder. Deze steekproef is een derde groter dan de vorige edities van de Barometer, wat de nauwkeurigheid van de resultaten ten goede komt. De maximale foutmarge bedraagt 2,53%.